

ÖZET: Vakıf yükseköğretim kurumlarında profesör unvanında geçen hizmet sürelerinin 2914 sayılı Kanuna ekli makam tazminatı cetvelinde yer alan "profesörler (bu kadroda üç yılını tamamlamış olmak şartıyla)" kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hk.(24/2/2017-1285)

Vakıf yükseköğretim kurumlarında profesör unvanında geçen hizmet sürelerinin 2914 sayılı Kanuna ekli makam tazminatı cetvelinde yer alan "profesörler (bu kadroda üç yılını tamamlamış olmak şartıyla)" kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının "Yükseköğretim kurumları" başlıklı 130 uncu maddesinde; "... çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur.

Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumları kurulabilir.

...
Yükseköğretim kurumlarının kuruluş ve organları ile işleyişleri ve bunların seçimleri, görev, yetki ve sorumlulukları üniversiteler üzerinde Devletin gözetim ve denetim hakkını kullanma usulleri, öğretim elemanlarının görevleri, unvanları, atama, yükselme ve emeklilikleri, öğretim elemanı yetiştirme, üniversitelerin ve öğretim elemanlarının kamu kuruluşları ve diğer kurumlar ile ilişkileri, öğretim düzeyleri ve süreleri, yükseköğretime giriş, devam ve alınacak harçlar, Devletin yapacağı yardımlar ile ilgili ilkeler, disiplin ve ceza işleri, mali işler, özlük hakları, öğretim elemanlarının uyacakları koşullar, üniversitelerarası ihtiyaçlara göre öğretim elemanlarının görevlendirilmesi, öğrenimin ve öğretimin hürriyet ve teminat içinde ve çağdaş bilim ve teknoloji gereklerine göre yürütülmesi, Yükseköğretim kuruluna ve üniversitelere Devletin sağladığı mali kaynakların kullanılması kanunla düzenlenir.

Vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları, mali ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasada belirtilen hükümlere tabidir." hükmü yer almaktadır.

İstanbul Aydın Üniversitesi, 28/03/1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununa 2007 yılında eklenen ek 73 üncü madde ile; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tâbi olmak üzere kamu tüzel kişiliğine sahip şekilde kurulmuştur.

Diğer taraftan, 04/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun kapsamına dair 2 nci maddesinde; "Bu kanun; yükseköğretim üst kuruluşlarını, **bütün yükseköğretim kurumlarını**, bağlı birimlerini ve bunlarla ilgili faaliyet ve esasları kapsar..." hükmüne, "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinde; "Yükseköğretim Kurumları: Üniversite ile yüksek teknoloji enstitüleri ve bunların bünyesinde yer alan fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuvarlar, araştırma ve uygulama merkezleri ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı meslek yüksekokulları ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın ve kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından kurulan meslek yüksekokullarıdır." şeklinde, "Öğretim Üyeleri: Yükseköğretim kurumlarında görevli profesör, doçent ve yardımcı doçentlerdir." şeklinde, "Profesör: En yüksek düzeydeki akademik unvana sahip kişidir." şeklinde tanımlanmış, aynı Kanunun 26 ncı maddesinde; profesörlüğe atanma şartları düzenlenmiş, ek 8 inci maddesinde; "Vakıfca kurulacak yükseköğretim kurumlarındaki akademik organlar, Devlet yükseköğretim kurumlarındaki akademik organlar gibi düzenlenir ve onların görevlerini yerine getirir. Öğretim elemanlarının nitelikleri Devlet yükseköğretim kurumlarındaki

öğretim elemanlarının niteliklerinin aynıdır. Devlet yükseköğretim kurumlarında çalışmaları yasaklanmış veya disiplin yoluyla bu kurumlardan çıkarılmış kişiler, vakıf yükseköğretim kurumlarında görev alamazlar." hükmüne yer verilmiştir.

31/12/2005 tarihli ve 26040 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulan Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliğinin "Öğretim elemanları" başlıklı 23 üncü maddesinde; "*Öğretim elemanlarının seçimi, değerlendirilmesi, seçilenlerin uygun görülen akademik unvanlarla görevlendirilmeleri ve yükseltmeleri yürürlükteki kanun ve yönetmelik hükümlerine uyularak vakıf yükseköğretim kurumunun yetkili akademik organlarınca yapılır. Öğretim elemanlarının atamalarında, devlet yükseköğretim kurumlarındaki atamalarda aranan şartlara ilaveten vakıf yükseköğretim kurumunun akademik yönden gerekli gördüğü şartlar da aranabilir. Vakıf meslek yüksekokullarında özellikle uygulamalı derslerde görevlendirilecek öğretim elemanlarının atanmasında çalışma deneyimine sahip olması gözetilir.*

Vakıf yükseköğretim kurumlarında görev alacak olan akademik ve idari personelin çalışma esasları 2547 sayılı Kanunda devlet üniversiteleri için öngörülen hükümlere tabidir. Bu personelin aylık ve diğer özlük hakları bakımından ise 4857 sayılı İş Kanunu hükümleri uygulanır." hükmü yer almaktadır.

11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 2 nci maddesinde; "*Bu Kanun 04/11/1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa tabi üniversite öğretim elamanlarının aylık, ödenek ve sair özlük haklarını kapsar."* hükmü, ek 2 nci maddesinde; "*Bu Kanuna ekli Makam Tazminatı Cetvelinde yazılı kadro ve görev ünvanlarına atananlara hizmetlerinde belirtilen gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda Makam Tazminatı ödenir. Makam Tazminatı damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz. Makam tazminatının hakedilmesinde ve ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır. Bu tazminattan yararlananlara ayrıca diğer kanunlarda belirtilen Yüksek Hakimlik Tazminatı ve Makam Tazminatı ödenmez."* hükmüne yer verilmiş, ek 2 nci maddenin gerekçesinde ise; "*Profesör kadrosuna atanmış olanlara 657 sayılı Kanuna göre ödenmekte olan makam tazminatının tabi oldukları mevzuata göre ödenebilmesi sağlanmakta, Rektörlerin makam tazminatı profesörlere göre daha fazla artırılmak suretiyle farklılaştırılmakta ve makam tazminatı ödenen akademik personel kapsamına Doçent kadrosuna atananlar da dahil edilmektedir."* denilmiştir.

2914 sayılı Kanuna ekli Makam Tazminatı Cetvelinde **kadro unvanı** (ve rektör kadrosu bulunmadığından bu unvana münhasır olmak üzere görev unvanı) bazında düzenleme yapılmış, burada **profesör kadrosunda** bulunanlar için (4.500), **profesörler (bu kadroda üç yılını tamamlamış olmak şartıyla)** için (6.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda Makam Tazminatı öngörülmüştür.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; vakıf yükseköğretim kurumlarında görev yapan öğretim elemanlarının,

- Çalışma esasları bakımından 2547 sayılı Kanunda Devlet üniversiteleri için öngörülen hükümlere tabi olsalar da **kamu personel mevzuatımızdaki manasıyla kadrolu görev yapmadıkları,**

- Aylık ve diğer özlük hakları bakımından haklarında **4857 sayılı İş Kanunu** hükümleri uygulandığı,

göz önüne alındığında, vakıf yükseköğretim kurumlarında profesör unvanında geçen hizmet sürelerinin 2914 sayılı Kanuna ekli makam tazminatı cetvelinde yer alan "profesörler (bu kadroda üç yılını tamamlamış olmak şartıyla)" ibaresi kapsamında değerlendirilemeyeceği mütalaa edilmektedir.